

मण्डनदेउपुर नगरपालिका

स्थानीय राजपत्र

खण्ड २

मण्डनदेउपुर, बैशाख २० गते, २०७५ साल

संख्या १

भाग २

मण्डनदेउपुर नगरपालिका

विद्यालय दरवन्दी मिलान तथा शिक्षक व्यवस्थापन कार्यविधि २०७५

नगरकार्यपालिकाबाट स्वीकृत मिति : २०७५/१०/११/११

प्रमाणित मिति : २०७५/१०/११/१५

प्रस्तावना:

नगरपालिका भित्रका विद्यालयहरूको शिक्षाको गुणस्तर सुधार गर्न, शिक्षक विद्यार्थी अनुपात मिलाउन यस नगरपालिकाको स्थानीय शिक्षा ऐन, २०७४ को दफा १५ बमोजिम विद्यालय गाभ्न वा वन्द गर्ने प्रयोजनको लागि, सोहि ऐन को दफा १६ (४) बमोजिम नगर शिक्षा समितिले विद्यालय सञ्चालन, स्वीकृति, विद्यालय सार्ने, गाभ्ने सम्बन्धी राय दिन सक्ने भन्ने व्यवस्था कार्यान्वयन गर्न, सोहि ऐनको दफा २१

बमोजिम नगरपालिकाले दरवन्दी निर्धारण गर्न सक्ने, दफा २६ बमोजिम शिक्षक सरुवा गर्न सक्ने तथा दफा २७ बमोजिम दरवन्दी मिलान गर्न नगर शिक्षा समितिले कार्यपालिका समक्ष सिफारिस गर्न सक्ने भन्ने व्यवस्था रहे बमोजिम सो कार्य गर्न यस नगरपालिकाको स्थानिय शिक्षा ऐन, २०७४ को दफा ६२ ले ऐन कार्यान्वयन गर्न शिक्षा समितिले आवश्यक निर्देशिका निर्माण गर्न सक्नेछ भन्ने व्यवस्था गरे बमोजिम तथा मण्डनदेउपुर शिक्षा नियमावली, २०७४ को नियम ५७(७) भन्ने बमोजिम शिक्षक सरुवाको अन्य मापदण्ड कार्यपालिकाले तोके बमोजिम हुनेछ भन्ने व्यवस्था बमोजिम विद्यालय दरवन्दी मिलान, शिक्षक व्यवस्थापन, काज सरुवा तथा पदस्थापन गर्ने कार्यको लागि नगर कार्यपालिकाले यो मापदण्ड बनाई लागु गरेको छ ।

परिच्छेद १

प्रारम्भिक

१. **संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ:** (१) यस कार्यविधिको नाम “दरवन्दी मिलान तथा शिक्षक व्यवस्थापन कार्यविधि, २०७५” हुनेछ ।
२. यो कार्यविधि मण्डनदेउपुर नगरकार्यपालिकाले स्वीकृत गरेको मितिबाट लागु हुनेछ ।
३. **परिभाषा:** विषय वा प्रसङ्गले अन्य अर्थ नलागेमा यस कार्यविधिमा
 - क) “कार्यपालिका” भन्नाले मण्डनदेउपुर नगर कार्यपालिका सम्भन्नु पर्छ ।
 - ख) “शिक्षा समिति” भन्नाले मण्डनदेउपुर नगर शिक्षा समिति सम्भन्नु पर्छ ।
 - ग) “दरवन्दी” भन्नाले नेपाल सरकारद्वारा स्वीकृत अनुदान प्राप्त स्थायी र अस्थायी कोटा सम्भन्नु पर्छ ।
 - घ) “राहत” भन्नाले नेपाल सरकारद्वारा स्वीकृत अनुदान प्राप्त अनुदान कोटा सम्भन्नु पर्छ ।

- ड) “सामुदायिक विद्यालय” भन्नाले मण्डनदेउपुर नगरपालिका भित्रका नेपाल सरकारद्वारा अनुदान प्राप्त विद्यालय सम्भन्तु पर्छ ।
- च) “नगरपालिका” भन्नाले मण्डनदेउपुर नगरपालिका सम्भन्तु पर्छ ।

परिच्छेद २

दरबन्दी मिलानका आधारहरू

४. शिक्षक दरबन्दी मिलान गर्दा नगरपालिकाले अवलम्बन गर्ने आधारहरू :

- ४.१ शै.स.२०७४ को अन्तिम परीक्षामा सहभागीभएका विद्यार्थी संख्याका आधारमा सत्यापन गर्दा आएको विवरण बमोजिम कक्षागत विद्यार्थी सङ्ख्यालाई प्रयोग गर्ने ।
- ४.२ विद्यालयमा स्वीकृत दरबन्दीमा कार्यरत स्थायी/अस्थायी सट्टा शिक्षक, करार र अनुदान (राहत)मा कार्यरत शिक्षकहरूको सङ्ख्यात्मक विवरण तयार गर्ने ।
- ४.३ अवधि तोकी काजमा रहेका शिक्षकको हकमा जुन विद्यालयबाट तलब भत्ता पाउँदछन् सोही विद्यालयको शिक्षकमा गणना गर्ने र अवधि नतोकेकोमा दरबन्दी जुन विद्यालयमा रहेको छ सोही विद्यालयमा गणना गर्ने । यस नगर क्षेत्रबाट अन्य क्षेत्रमा काजमा गएका शिक्षकहरूलाई तुरुन्त काज फिर्ता गराउने ।
- ४.४ शैक्षिक सत्र २०७५ का लागि न्यूनतम विद्यार्थी सङ्ख्या कायम गर्दा कक्षा १-३ संचालित विद्यालयमा कम्तिमा १५जना विद्यार्थी सङ्ख्या भएमा यथावत राख्ने, कक्षा १-५ संचालित विद्यालयमा कम्तिमा ४५जना विद्यार्थी सङ्ख्या भएमा यथावत राख्ने, कक्षा ६-८ संचालित विद्यालयमा कम्तिमा कक्षा ६-८ मा ३८ जना विद्यार्थी सङ्ख्या भएमा यथावत राख्ने, कक्षा १-५ संचालित विद्यालयमा कम्तिमा १५जना

विद्यार्थी सङ्ख्या वा माथि उल्लेखितभन्दा कम विद्यार्थी सङ्ख्या भएमा त्यस्ता विद्यालयहरूलाई एकीकरण/समायोजन तथा कक्षा/तह घटाउने । कक्षा ९-१२ संचालित विद्यालयमा बढीमा ९ जना शिक्षक कायम गर्ने । समायोजन भएका विद्यालयमा कम्तिमा एउटा बालविकास केन्द्र कायम गर्ने ।

- ४.५ एउटै शिक्षकले एकै पटक एउटा भन्दा बढी कक्षा पढाउनु पर्ने अवस्थामा नगर शिक्षा समितिले तोके बमोजिम सामुदायिक विद्यालयको प्रत्येक कक्षामा सामान्यतया हुनुपर्ने विद्यार्थी सङ्ख्याको ५० प्रतिशतभन्दा बढी विद्यार्थी भएमा बहुकक्षा शिक्षण गर्ने ।
- ४.६ एउटै कक्षामा विद्यार्थी सङ्ख्या बढी भई वर्ग (सेक्सन) खोल्नु पर्ने अवस्थामा प्रति कक्षा ४५ जना मापदण्ड बमोजिमको विद्यार्थी सङ्ख्याको चालिस प्रतिशत भन्दा बढी विद्यार्थी अर्थात ६३ जना भन्दा बढी विद्यार्थी भएमा वर्ग (सेक्सन) को व्यवस्था गरी प्रति सेक्सन १ शिक्षक दरवन्दी थप गरीगणना गर्न सकिने ।
- ४.७ तर भौगोलिक विकटताको कारणबाट कठिन ठाउँमा रहेको र एकीकरण (Merge) गर्न नसकिने अवस्थाका विद्यालयहरूमा आवश्यकताअनुसार बहुकक्षा शिक्षण (Multi gradeteaching) पद्धतिबमोजिम शिक्षण गराउने व्यवस्था मिलाई विद्यालय कायम गर्ने ।

५. विद्यालयगत एवम् तहगत शिक्षक विद्यार्थी अनुपात निकाल्ने ।

५.१ शिक्षक थप वा घट गर्नु पर्दा विद्यार्थी संख्या तथा विषयगत मिलान हुने गरी मिलान गर्दै जाने ।

६. विद्यालयगत एवम् तहगत रूपमा आवश्यक शिक्षक व्यवस्था गर्दा लिइने आधारहरू :

६.१ कक्षा १-३ सञ्चालन भएका सामुदायिक विद्यालयको सम्बन्धमा

- ६.१.१ कक्षा १-३ संचालित विद्यालयमा न्यूनतम १ ओटा र अधिकतम ३ वटा सम्म दरबन्दी (स्वीकृत/राहत) कायम गर्दै जाने ।
- ६.२ कक्षा १-५ सञ्चालन भएका सामुदायिक विद्यालय (तह) को सम्बन्धमा :
- ६.२.१ कक्षा १-५ संचालित विद्यालयमा न्यूनतम ३ ओटा र अधिकतम ५ वटा दरबन्दी(स्वीकृत/राहत) कायमगर्दै जाने ।
- ६.३ आधारभूत तह (कक्षा ६-८) सञ्चालन भएका सामुदायिक विद्यालयको सम्बन्धमा :
- ६.३.१ विद्यालयमा कक्षा (६-८)सञ्चालन भएका विद्यालयमा न्यूनतम३ ओटा र सो भन्दा बढी भएमा क्रमानुसार थप्दै जाने । शिक्षक नियुक्ति गर्दा प्राथमिकताको आधारमा (अंग्रेजी-१, गणित/विज्ञान-१, नेपाली-१, सामाजिक-१ गरी ४) ओटासम्म आधारभूत तह (कक्षा ६-८) कोशिक्षक दरबन्दी कायम गर्दै जाने ।
- ६.४ माध्यमिक तह (कक्षा ९-१०) सञ्चालन भएका सामुदायिक विद्यालयको सम्बन्धमा :
- ६.४.१ कक्षा (९-१०) सञ्चालन भएका विद्यालयमा कम्तिमा ५ शिक्षक दरबन्दी (अंग्रेजी-१,विज्ञान-१ गणित-१, नेपाली-१, सामाजिक-१ गरी ५) ओटासम्म माध्यमिक तहको शिक्षक दरबन्दी दरबन्दी/राहत) कायम गर्दै जाने । कक्षागत वर्ग खोल्न परेमा सोहिअनुसार थप्दै जाने ।
- ६.५ माध्यमिक तह (कक्षा ११-१२) सञ्चालन भएका सामुदायिक विद्यालयको सम्बन्धमा :
- ६.५.१ कक्षा (९-१२) सञ्चालन भएका विद्यालयमा मा वि तह कक्षा (९-१०)को ५ वटा र मा वि तह कक्षा ११- १२ को ४ वटा गरी जम्मा ९ वटा सम्म उपलब्ध दरबन्दी तथा अनुदान कोटाको आधारमा कायम गर्दै जाने ।

परिच्छेद ३

शिक्षक व्यवस्थापन, मिलान तथा पदस्थापनका आधारहरू

७. दरवन्दी मिलान पछि गर्ने शिक्षक व्यवस्थापन सम्बन्धमा :

- ७.१ भौगोलिक विकटताको कारणबाट कठिन ठाउँमा विद्यार्थी संख्या कम भएतापनि एकीकरण (Merge) गर्न नसकिने विद्यालयहरूको हकमा मापदण्ड बमोजिमको शिक्षक दरवन्दी नभएमा आवश्यकताअनुसार बहुकक्षा शिक्षण (Multi Grade Teaching) पद्धतिबमोजिम शिक्षण गराउने व्यवस्था मिलाउने ।
- ७.२ उपर्युक्त बमोजिम दरवन्दी मिलान गर्दा बढी हुन आउने शिक्षक (दरवन्दी तथा राहत) लाई नगर शिक्षा समितिको पुल दरवन्दीमा राखी अन्य विद्यालयमा काजमा खटाउँदा शिक्षक दरवन्दी कमी भएका विद्यालयहरूमा काजमा खटाउने ।
- ७.३ शिक्षक दरवन्दी कटौती गर्दा सर्वप्रथम शिक्षक अनुदान (राहत) कोटामा रहेका, दोस्रोमा करार, तेस्रोमा अस्थायी र चौथोमा स्थायी नियुक्ति मितिलाई कनिष्ठतम शिक्षक मानी नगर शिक्षा समितिको पुल दरवन्दी कायम गरी मिलान गर्ने ।
- ७.४ (क) अपाङ्ग शिक्षकको हकमा अपाङ्गताको प्रकृति हेरी विद्यालयबाट कोटा कट्टी हुँदा निजहरूले चाहेको शिक्षक विद्यार्थी अनुपात (STR) बढीभएका दरवन्दी अनुदान कोटा थपहुने विद्यालयमा खटाउन व्यवस्था गर्ने । तर अपाङ्गता भएको शिक्षकको हकमा निजको प्राथमिकताको आधारमा खटाउन नसकि शारिरीक समस्या पर्ने भएमा कनिष्ठताको आधारमा निज पछिको दोस्रो कनिष्ठ व्यक्तिलाई अन्य विद्यालयमा मापदण्ड बमोजिम काज सुरुवा गर्ने ।
- (ख) महिला शिक्षकको हकमा काज सुरुवा गर्दा अपाङ्गता भएका शिक्षक पछि दोस्रो प्राथमिकता दिई काज सुरुवा गरिने छ ।

- ७.५ अपाङ्गता भएका बालबालिकाहरूका लागि स्रोतकक्षा सञ्चालित विद्यालयकास्रोतशिक्षकको सम्बन्धमा विशेष शिक्षा सञ्चालन निर्देशिका, २०६२ बमोजिम हुनेसाथैदरबन्दी मिलान गर्ने क्रममा ज्यादै न्यून विद्यार्थी सङ्ख्या भएका रभौगोलिक समीपमारहेका विद्यालय/स्रोतकक्षाहरूलाई एकीकरण गर्न (Merging) प्रोत्साहन गर्ने । यसरीएकीकरण भएका दुवै विद्यालयका शिक्षकहरूलाई एकीकृत विद्यालयमा राख्ने र शिक्षक विद्यार्थी अनुपातका आधारमा दरबन्दी थप हुने विद्यालयमा माथि उल्लेख भए बमोजिम व्यवस्थापन गर्ने ।
- ७.६ अनुसुचि १ बमोजिमको ढाँचामा प्राप्त निवेदनहरु मध्ये सर्वप्रथम पाएक पर्ने विद्यालय तथा सम्बन्धित वडा र समीपवर्ती वडाका विद्यालयमा दरबन्दी उपलब्धताको आधारमा शिक्षकहरूलाई जेष्ठताका आधारमा पदस्थापन गर्दै जाने । तर पदस्थापना गर्दा अपाङ्गता भएका शिक्षकलाई पहिलो र महिला शिक्षकलाई दोस्रो प्राथमिकता दिई काज सुरुवा गरिने छ ।
- ७.७ सकेसम्म निवेदकले माग गरेको विद्यालयमा प्राथमिकताको आधारमा रोजिएको विद्यालयमा खटाउने र प्रा. वि. को दरबन्दी थप भएका मा. वि. हरुको हकमा दरबन्दी मिलान गर्दा आवश्यक विषय शिक्षकको उपलब्धता र नियमले तोकिएको शैक्षिक योग्यताको आधारमा काज सुरुवा गर्न सकिनेछ ।
- ७.८ अन्यथा नगर शिक्षा समितिको सिफारिसमा नगर कार्यपालिकाले रिक्त स्थान तथा थप हुने विद्यालयमा खटाउन सकिनेछ । यसरी खटाउदा अन्तर विद्यालय तथा पारस्पाारीक गर्न सकिनेछ ।
- ७.९ दरबन्दी मिलान गरी कमी वा बढी हुने शिक्षकहरूको विद्यालयगत र विषयगत दरबन्दी विवरण एकीन तथा तयारीका साथै नगरस्तरीय समष्टिगत विवरण तयार गर्ने र सालिन्दा अद्यावधिक गर्दै जाने ।
- ७.१० प्रत्येक विद्यालयमा एउटा बालविकास केन्द्रको व्यवस्था मिलाउने ।

- ७.११ कक्षा समायोजन भएका, तह समायोजन भएका तथा विद्यालय समायोजन भएका विद्यालयहरुमा आगामी शैक्षिक सत्रमा विद्यार्थी संख्या बढ्दै गएमा पुनः कक्षा थप गर्न सकिनेछ ।
८. पारस्परिक सरुवाको लागि विद्यालय व्यवस्थापन समितिको सहमतिमा काज सरुवा गर्न सकिनेछ ।
९. खारेजी तथा तह मिलान गरिएका विद्यालयका कटौती भएका दरवन्दीमा कार्यरत विद्यालयका शिक्षकहरुले काज सरुवाको लागि माग गरिएको सुचना बमोजिम निवेदन नहालेमा यस्ता शिक्षकहरुलाई नगरकार्यपालिकाले आवश्यक स्थानमा खटाउन सक्नेछ ।
१०. यस कार्यविधि बमोजिम भएको काज सरुवा अर्को व्यवस्था नभए सम्मको लागि लागु हुनेछ ।
११. शिक्षक काज सरुवाको निवेदनको ढाँचा यसै कार्यविधिको अनुसुचि १ बमोजिम हुनेछ ।

अनुसूची १

(नियम ७.६ संग संवन्धित)

शिक्षक आन्तरिक काज सरुवाको निवेदनको ढाँचा

श्रीमान प्रमुख प्रशासकिय अधिकृतज्यू,
नगर कार्यपालिकाको कार्यालय,
मण्डन देउपुर ।

यस नगरपालिकाको नगर शिक्षा समितिको मिति २०७५।१।४ गतेको बैठकको सिफारिस एवं नगर कार्यपालिकाको मिति २०७५।१।११ गतेको निर्णयानुसार यस नगरपालिका भित्रका विद्यालयहरुमा शिक्षकहरुको सरुवा/मिलान/व्यवस्थापन गर्दा मलाई देहाय बमोजिमको विद्यालयमा रहि कामकाज गर्ने इच्छा रहेको हुँदा प्रचलित ऐन/नियम/कार्यविधि तथा उपलब्ध सम्भावना समेतका आधारमा प्राथमिकता रहेको विद्यालयमा कामकाज गर्ने गरि खटाइदिनुहुन अनुरोध सहित यो निवेदन पेश गरेको छु ।

नाम: स्थायी ठेगाना: : जिल्ला न.पा./गा.पा: वडा नं.: अस्थायी ठेगाना: : जिल्ला न.पा./गा.पा: वडा नं.: सिट रोल नं. तह:श्रणी: शुरु नियुक्त मिति: हालको पदमा नियुक्ति मिति

मोबाईल नं.:

हाल कार्यरत विद्यालयको नाम/ठेगाना:

हाल कार्यरत विद्यालयमा सरुवा/पदस्थापना मिति:

आन्तरिक काज सरुवा हुन चाहेको विद्यालयको नाम (प्राथमिकताको आधारमा)

क्र.सं.	विद्यालयको नाम	वडा नं.
१		
२		
३		
४		
५		

.....

निवेदकको हस्ताक्षर

मिति: २०७५।.....।.....।

आज्ञाले,
(भीमकान्त शर्मा)
प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत